

ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН БҮРД СУМЫН ЭДИЙН ЗАСАГ НИЙГМИЙГ 2019 ОНД ХӨГЖҮҮЛЭХ ҮНДСЭН ЧИГЛЭЛ

№	Дунд хугацааны бодлогын баримт бичиг	Арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Хүрэх түвшин, үр дүн	Шаардлагатай хөрөнгийн хэмжээ, хөрөнгийн эх үүсвэр	Хариуцах байгууллага
1	2	3	4	5	6	7
<p>НЭГ. БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ЭРДЭС БАЯЛАГ, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛ, НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО</p> <p>Байгаль орчныг хамгаалах, тэнцвэрт байдлыг хангах, нөөц баялгийг зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, тогтвортой аялал жуулчлал, ногоон хөгжлийн цогц хөтөлбөр гарган, эко загвар сум бий болгох ажлыг эхлүүлнэ.</p>						
<p>1.1. БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА</p>						
<p>Зорилт 1. Уур амьсгалын өөрчлөлтөд дасан зохицох чадавхийг бүрдүүлж, цаг агаарын аюулт үзэгдэл, байгалийн гамшгийн эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх, таслан зогсоох тогтолцоог бэхжүүлнэ.</p>						
1	ЗДҮАХ-ийн 1.1.1.1	Бэлчээрийн ургац, даац багтаамжийг тандан судлах судалгааг 8 дугаар сард, өвлийн явуулын судалгааны ажлыг 1 дүгээр сард баг бүрээр хийх	Эрсдэлээс урьдчилан сэргийлж бэлчээр чөлөөлөх	Бэлчээрийг зүй зохистой ашиглах, иргэдийн гамшгийн үед ажиллах мэдлэг болон мэдээлэл авах сүлжээ нэмэгдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 1.1.1.1	Байгалийн аюулт үзэгдэл, болзошгүй гамшгаас хамгаалах сургалтыг насан туршийн боловсролын танхимаар дамжуулан явуулах	Мэдлэг чадвар дээшилсэн байна	Иргэдийн мэдлэг боловсрол дээшилж мэдээллээр хангагдах	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 1.1.1.2	Цаг агаарын урьдчилан сэргийлэх, сэрэмжлүүлэх анхааруулга мэдээг өөрийн сумын ард иргэдэд “Багц мессеж” системээр хүргэх.	тухай бүрт нь урьдчилан сэргээлэх	Мэдээллээр бүрэн хангагдах Орон нутгийн төсөв	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
<p>Зорилт 2 Усны нөөц, гол мөрний урсац бүрэлдэх эхийг хамгаалалтад авч, хур, тунадас, гадаргын ус хуримтлуулах хөв цөөрөм байгуулна.</p>						
1	ЗДҮАХ-ийн 1.1.2.1	Сумын төвийн албан байгууллага, орон сууцанд ундны ус нийлүүлэх худгийн байгууламжийг шинээр барьж, ус түгээх шугамтай болох	Шинэ байгууламж, ус түгээх системтэй болно.	Ундны усны эх үүсвэрийн ашиглалт сайжирна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ

2	ЗДҮАХ-ийн 1.1.2.1	2- оос доошгүй булаг шандны эхийг хамгаалах	Эхийг хамгаалсан булаг шандны тоо	2 ширхэг булаг шандны эх хамгаалагдсан байна.	БОХНСАХ Зардал	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 1.1.2.2	Хур тунадасны усыг нөөцлөх дахин ашиглах судалгаанд тулгуурлаж, байгууламж барих	Нөөцөлсөн усны хэмжээ	Хур тунадасны усыг дахин ашиглах боломж нээгдэнэ.	БОХНСАХ Зардал	ЗДТГ
Зорилт 3: Биологийн олон янз байдлыг хамгаалж, экосистемийн үйлчилгээний тогтвортой байдлыг хадгална.						
1	ЗДҮАХ-ийн 1.1.3.3.	Сумын төвийн цэцэрлэгт хүрээлэнг өргөтгөж музей, хийд, соёлын төв, тамгын газрын хашаанд мод бут тарих ажлыг хавар, намар 2 удаа хийнэ.	Ногоон байгууламж нэмэгдсэн байна	Сумын ногоон байгууламж 2 дахин нэмэгдэх	Орон нутгийн төсөв Хандив	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 1.1.3.3	Аварга малчдын цэцэрлэгт хүрээлэнд гэрэлтүүлэг, тохижилт, мод бут тарих	Сумын төвийн цэцэрлэгт туршилтын тарилт хийх	Ногоон байгууламж өнгө үзэмж нэмэгдэнэ.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 1.1.3.3	Японы Ошима форум, Такида сангийн нэрэмжит мини цэцэрлэгт хүрээлэнг хашаажуулж, мод бут нэмж тарих	Ногоон байгууламжийг газар зохион байгуулалтын төлөвлөлтөд оруулах	Ногоон байгууламж байгуулах хашааг барьж хамгаалах	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
4	ЗДҮАХ-ийн 1.1.3.1	Батхаан хайрхан, Дуут манханг хамгаалах малчдын сайн дурын бүлэг байгуулах, төсөл хөтөлбөрт хамруулах	Хамтарч ажиллах	Тухай бүрт нь зөрчлийг арилгах	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
5	ЗДҮАХ-ийн 1.1.3.6	Агаар, хөрс, усыг бохирдуулж байгаа эх үүсвэр, хаягдлын тооллого явуулж цахим мэдээлэлийн сан бүрдүүлнэ.	Нөлөөллийг тогтоох	Агаар, хөрс, усыг бохирдуулж байгаа эх үүсвэрийг судлах	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
6	ЗДҮАХ-ийн 1.1.3.7	Хог хаягдлыг ангилан ялгадаг загвар гудамж, хашаатай болох	Сумын төвийн айл өрхүүд хогоо ангилдаг, шатаж болох хог хаягдлыг шатаадаг болсон байна.	Хог хаягдал буурсан байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
7	ЗДҮАХ-ийн 1.1.3.7	Сумын хог хаягдлын төвлөрсөн цэгийн талбайг багасгах, ангилан ялгах хашаа хайс хийх	Хог хаягдал буурсан байна.	Хог хаягдал буурсан байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
	ЗДҮАХ-ийн 2.4.6.5	Арцны тариалалтыг судлан хөгжүүлэх,		арц тарималжуулж эхэлсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
Зорилт 4. Газар зохион байгуулалтыг оновчтой төлөвлөж, хэрэгжүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 1.1.4.1	Газар зохион байгуулалт, газар олголтыг хуулийн хүрээнд хөгжлийн ерөнхий болон хэсэгчилсэн төлөвлөгөөний дагуу иргэдэд ил тод, нээлттэй болгоно.	Хууль тогтоомж, газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөө хэрэгжсэн байна	Газрын төлөвлөлт оновчтой хийгдэж, олгох үйл явц ил тод, хялбар болсон байна	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ

2	ЗДҮАХ-ийн 1.1.4.2	Иргэдийн амины орон сууцны зориулалтаар шинээр газар эзэмшүүлэх, ажлыг эрчимжүүлнэ.	Амины орон сууц баригдах газар төлөвлөгдсөн байна.	Эзэмшүүлэх ажил эхэлсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 1.1.4.3	Газар эзэмшүүлэх, өмчлүүлэх, ашиглуулах ажлыг сурталчилж, хэрэгжилтэд тавих хяналтыг сайжруулна	сургалтанд хамрагдсан хүний тоо	Газрын хуулийн талаарх иргэдийн эрхзүйн мэдлэг дээшилсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ

Зорилт 5. Аялал жуулчлалыг сумын тэргүүлэх салбарын нэг болгон, Элсэн тасархай, Их бага Монгол, Ширээт цагаан нуур, Батхаан, Дуут манхан, Төв цэгээр аялах жуулчдын тоог өсгөж, жуулчдаас орох орлогыг нэмэгдүүлнэ

1	ЗДҮАХ-ийн 1.2.1.1	Эко аялал жуулчлалын маршрут, амрах отог байгуулах төсөл хөтөлбөрийн боловсруулах	Гэрээ байгуулагдсан байна.	Гэрээний дагуу ажлын төлөвлөлт хийгдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 1.2.1.2	Ширээт цагаан нууранд “ӨНДӨР ГЭГЭЭНИЙ СҮМ” байгуулах төслийг нийслэлийн 380 жилийн ой угтан хэрэгжүүлэх	Гэрээ байгуулагдсан байна.	Гэрээний дагуу ажлын төлөвлөлт хийгдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 1.2.1.3	Монгол улсын төв цэгт олон үндэстэн аймгуудын гэр музей, “ГАЛ ГОЛОМТОТ ТУСГААР ТОГТНОЛЫН ТАЛБАЙ” байгуулах төслийн ажлыг эхлүүлэх	Гэрээ байгуулагдсан байна.	Гэрээний дагуу ажлын төлөвлөлт хийгдсэн байна..	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
4	ЗДҮАХ-ийн 1.2.1.4	Шарлингийн талд “МОНГОЛ НААДМЫН ЦОГЦОЛБОР” байгуулах төслийн ажлыг эхлүүлэх	Гэрээ байгуулагдсан байна.	Гэрээний дагуу ажлын төлөвлөлт хийгдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ

ХОЁР. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО
Мал аж ахуйн салбараас бусад салбарын ДНБ-ийг 2 дахин нэмэгдүүлнэ

2.1. ЭДИЙН ЗАСАГ, ТӨСӨВ САНХҮҮГИЙН САЛБАР

Зорилт 1: Сумын эдийн засгийг эрчимтэй хөгжүүлж, ногоон хөгжлийн цогц хөтөлбөр гарган, эко загвар сум бий болгох замаар эдийн засгийг тэлэх бодлогыг авч хэрэгжүүлнэ.

1	ЗДҮАХ-ийн 2.1.1.3	Ногоон хөгжлийн цогц хөтөлбөр гарган, эко загвар сум ЭКО-БҮРД төслийн хүрээнд загвар амины орон сууцийг барьж эхэлнэ.	Баригдсан эко орон сууцны тоогоор	Эко загвар орон сууц баригдаж эхэлнэ.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 2.1.1.1	Үйлдвэрлэлийн төвийн үйл ажиллагааг жигдрүүлж ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ.	Шинээр бүртгэгдсэн аж ахуйн нэгжийн тоогоор	Шинэ аж ахуйн нэгжүүд бий болно	СХС Хувийн хэвшил	ЗДТГ

Зорилт 2: Сумын бие даан хөгжих эдийн засаг, төсөв санхүү, байгаль орчин, хүний нөөцийн эрх зүйн орчныг бий болгон хөгжүүлж, орон нутгийн хөгжлийн сангийн эх үүсвэрийг нэмэгдүүлнэ						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.1.2.4	Үйлдвэрлэгч сум болох зорилт тавин 5 доошгүй шинэ бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлтийг нэмэгдүүлж бүтээгдэхүүнийг аймаг орон нутгийн зах зээлд гаргах ажлыг эхлүүлнэ.	Сумын эдийн засгийн хөгжлийн чиглэл тодорхой болно.	Ажлын байр нэмэгдэж татварын орлого нэмэгдэнэ.	СХС Хувийн хэвшил	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 2.1.2.2	Байгалийн хайрга, элс шавар, усны болон бусад биологийн нөөцийг зохистойгоор ашиглаж, эдийн засгийн эргэлтэд оруулах замаар сумын хөгжлийг дэмжих	Суманд ашиглагдах байгалийн нөөц тодорхой болсон байна.	Сумын төсвийн орлого нэмэгдсэн байна.	СХС Хувийн хэвшил	ЗДТГ
Зорилт 3: Өмчийн менежментийг сайжруулах, эдийн засгийн үр ашигтай өмчийг нэмэгдүүлж, төрийн болон орон нутгийн, хувийн өмч эзэмшигчдийн эрх үүрэг, хариуцлагыг дээшлүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.1.3.1	Төрийн өмчийн ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулж, өмч хадгалах байр, складны эмх цэгцийг сайжруулж, шилдэг өмч хамгаалагч, байгууллагыг шалгаруулна.	Өмчтэй холбоотой зөрчлийн бууралтаар	Өмчийн ашиглалт хамгаалалтын хяналт сайжирч, өмч эзэмшигчдийн хариуцлага дээшилнэ.	Орон нутгийн төсөв	Сумын төсөвт байгууллага уд
2	ЗДҮАХ-ийн 2.1.3.1	Статистикийн мэдээ, тооллого, судалгааны чанарыг сайжруулж, үр дүнг богино хугацаанд мэдээлж, олон нийтийг мэдээллээр хангаж ажиллана.	Төрийн өмчийн тооллого, малын тооллого үнэн зөв тооллогддог болсон байна.	Мэдээ тайлан үнэн зөв гардаг болсон байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 2.1.3.3	Төсөл хандивийн санхүүжилтээр хөрөнгө оруулсан өмчийн бүртгэл ашиглалт хамгаалалт, үр ашгийг сайжруулах	Төрийн өмчийн бүртгэлд авсан өмчийн тоогоор	Төрийн өмчийн бүртгэл ашиглалт сайжирна	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
Зорилт 4: Төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авалтад дотоодын аж ахуйн нэгж, үйлдвэр эрхлэгчдийг тэргүүнд дэмжих бодлогыг баримтлан, худалдан авах үйл ажиллагааг онлайн хэлбэрт шилжүүлж, иргэд, төрийн бус байгууллагын хяналт дор ил тод явуулах тогтолцоог бүрдүүлнэ						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.1.4.1	Төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах үйл ажиллагаанд цахим систем нэвтрүүлж, ил тод зохион байгуулах, орон нутгийн давуу эрхийг тооцож ажиллах	Тендерийн тоогоор	Тендерийн үйл ажиллагаа ил тод болж орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй бизнес эрхлэгчдийг дэмжинэ.	орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 2.1.4.1	Тендер зохион байгуулагч болон тендерт оролцогчдыг чадавхижуулж арга зүйгээр хангах боломжит бүхий л ажлуудыг тендер шалгаруулалтын аргаар зохион байгуулж, худалдан авах ажиллагаанд өрсөлдөөн, ил тод байдлыг бий болгох	Тендерийн тоогоор	Тендерийн үйл ажиллагаа ил тод болсон байна. тендерт оролцогч арга зүйгээр хангагдсан байна.	орон нутгийн төсөв	ЗДТГ

3	ЗДҮАХ-ийн 2.1.4.1	Бүх шатны худалдан авах ажиллагаанд дотоод хяналт, шалгалтыг тогтмол явуулж, зөвлөн туслах, дүгнэх, ажлын гүйцэтгэлд хяналт тавьж ажиллах	Иргэний зөвлөлийг хяналтын байгуулсан байна.	Ажлын чанар сайжирна.	Орон нутгийн Төсөв	ИТХ, ЗДТГ
Зорилт 5: Төсвийн төлөвлөлт, хариуцлагыг сайжруулж, сумын эдийн засгийн чадавхийг нэмэгдүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.1.4.1	Төсвийн хэмнэлтийн горимыг хэрэгжүүлж, албан даалгаврын хэрэгжилтийг улирал тутам тооцох замаар төсвийн алдагдлыг багасгах	Албан даалгаврыг мөрдөж,ажиллах	Төсвийн хэмнэж болохуйц зардлыг хэмнэх замаар төсвийн алдагдлыг багасгана.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 2.1.4.1	"Ил тод"-ын самбарт төсвийн хуваарь, гүйцэтгэлийг байршуулан шилэн дансны мэдээллийг цаг тухайд тавьж ажиллана.	Шилэн дансанд мэдээллээ байршуулсан байгууллагын тоо, мэдээллээр	Төсвийн талаарх мэдээлэл ил тод нээлттэй болсон байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
Зорилт 6: Татварын бүх төрлийн үйлчилгээг иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагад жигд хүртээмжтэй хүргэж, татварын баазыг нэмэгдүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.1.6.3	Татварын орлогын төлөвлөгөөг жигд ханган биелүүлж ажиллана.	Шинээр нэмэгдсэн татвар төлөгчийн тоо	Орон нутгийн төсвийн орлого урьд оны гүйцэтгэлээс нэмэгдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 2.1.6.4	Татварын хууль тогтоомжийг сурталчлах, татвар төлөгчдийг НӨАТУС-д холбох ажиллагааг эрчимжүүлж, татварын баазыг нэмэгдүүлэх	үйл ажиллагааны хэрэгжилтийн хувиар	орон нутгийн татварын орлого өссөн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
Зорилт 7: Олон нийтийн санхүү, даатгалын боловсролыг нэмэгдүүлэх замаар иргэдийн орлогыг нэмэгдүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.1.7.1	Бүх төрлийн даатгалын системийн талаар иргэдийн мэдлэг, мэдээллийг нэмэгдүүлэх	Иргэд эрсдлээс хамгаалагддаг болсон байна.	Даатгуулагчдын тоо нэмэгдэнэ.	хувийн хөрөнгө	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 2.1.7.1	Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, малчид, иргэдийг нийгмийн даатгалд хамруулах хүрээг нэмэгдүүлнэ.	Нийгмийн даатгалд хамрагдсан тоо	Даатгуулагчдын тоо нэмэгдэнэ.	хувийн хөрөнгө	ЗДТГ
Зорилт 8: Сумын эдийн засгийн гадаад хамтын ажиллагааг тэргүүн ээлжинд хөгжүүлж, гадаад харилцааг эдийн засагжуулах бодлого баримтлан ажиллана.						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.1.8.1	Япон, БНСУ-тай тогтоосон түншлэлийн хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, БНХАУ, ОХУ-д төрийн болон хувийн хэвшлийнхнийг туршлага судлуулна.	Гадаад харилцаа сайжирсан байна.	Сумын эдийн засгийн хөгжилд гадаад, дотоод хамтын ажиллагааны оролцоо, үр ашиг нэмэгдсэн байна.	орон нутгийн төсөв	ЗДТГ

2	ЗДҮАХ-ийн 2.1.8.3	Гадаадын хөрөнгө оруулалтыг татах төрөл бүрийн уулзалтын арга хэмжээг 2-оос доошгүй авах	2 арга хэмжээ	Уулзалт арга хэмжээ зохиогдож, тодорхой үр дүгд хүрсэн байна.	орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
Зорилт 9: Сумын уламжлалт гадаад, дотоод харилцааг өргөжүүлэн, салбар хоорондын харилцааг бэхжүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.1.9.2	Аймгийн дэмжлэгээр сум, байгууллагууд гадаад орнуудын хот, муж, төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтын ажиллагаа тогтоох ажлыг үргэлжүүлнэ.	Гадаад харилцаа сайжирсан байна.	Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт нэмэгдэх, хамтын ажиллагаа өргөжсөн байна	орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 2.1.9.1	ОУ-ын төсөл, хөтөлбөрийн үр ашгийг нэмэгдүүлэх, төсөл, хөтөлбөрийн байгууллагуудтай хамтран санал хүргүүлэх, төсөл хөтөлбөрт оролцох ажлыг үргэлжүүлнэ.	Гадаад харилцаа сайжирсан байна.	Төсөл хөтөлбөрөөр хөрөнгө оруулалт нэмэгдсэн байна.	орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
2.2. . АЖ ҮЙЛДВЭР, БИЗНЕСИЙН ТААТАЙ ОРЧИН, ХУДАЛДАА ҮЙЛЧИЛГЭЭ						
Зорилт 1. ХАА-н салбарын түүхий эдийг нэмүү өртөг шингээн ногоон технологиор боловсруулж, дотоод, гадаадын зах зээлд нийлүүлэх						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.1.1.1	Мал аж ахуйн түүхий эдэд түшиглэсэн мах, арьс, шир, ноос, ноолуурыг уламжлалт технологи болон бага оврын тоног төхөөрөмж ашиглан боловсруулж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх жижиг цех, мал аж ахуйн түүхий эдийг боловсруулах жижиг үйлдвэрийн цогцолбор төслийг хэрэгжүүлнэ.	Ажлын байр нэмэгдсэн байна	ХАА-н үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл нэмэгдсэн байна.	СХС, Орон нутгийн төсөв, гадаададын төсөл хөтөлбөрүүд	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил
2	ЗДҮАХ-ийн 2.2.1.2	Махны чиглэлийн үүлдрийн мал өсгөх бодлогыг дэмжиж, мах борцлох, малын дотор дайвар бүтээгдэхүүнийг боловсруулж борлуулах жижиг үйлдвэр байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	Ажлын байр нэмэгдсэн байна	Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан бүтээгдэхүүнийг зах зээлд гаргах боломж бий болно.	СХС, Орон нутгийн төсөв, гадаададын төсөл хөтөлбөрүүд	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил
3	ЗДҮАХ-ийн 2.3.1.3	Сүүний чиглэлийн фермерийг дэмжиж сүү боловсруулах цех байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	Төсөвт байгуулагууд сүүгээ өөрийн сумаас хангадаг болсон байна.	Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан сүү, сүүн бүтээгдэхүүнээр хангагдсан байна.	СХС, Орон нутгийн төсөв, гадаададын төсөл хөтөлбөрүүд	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил, малчид, иргэд
4	ЗДҮАХ-ийн 2.2.1.4	Хүнсний нарийн ногоо, мах консервовлох цехийн үйл ажиллагааг жигдрүүлнэ.	Ажлын байр нэмэгдсэн байна	Өрхийн үйлдвэрлэл нэмэгдсэн байна.	СХС, Орон нутгийн төсөв, гадаададын төсөл хөтөлбөрүүд	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил, иргэд
Зорилт 2. Барилгын материал болон хөнгөн үйлдвэрлэлийн цех байгуулах санал санаачлагыг дэмжиж ажлын байрныг нэмэгдүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.2.2.1	Төмөр хайс, хаалга, төмөрөөр урлах бүтээгдэхүүний бага	Ажлын байр нэмэгдсэн байна	Стандартын шаардлага	СХС, Орон нутгийн төсөв,	ЗДТГ, МЭҮТ,

		оврын цехийг сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгөөр дэмжинэ.		хангасан түүхий эд бүтээгдэхүүнийг зах зээлд гаргах боломж үүснэ.	гадаададын төсөл хөтөлбөрүүд	Хувийн хэвшил, малчид, иргэд
2	ЗДҮАХ-ийн 2.2.2.2	Барилгын материал, барилга засвар, замын алаг хавтан, өнгөлгөөний тоосго, чимэглэлийн баримал, блок үйлдвэрлэх жижиг цехийн үйл ажиллагааг жигдрүүлж бүтээгдэхүүнийг зах зээлд гаргаж эхэлнэ	Барилгын салбарт ажиллах хүчний тоо нэмэгдсэн байна.	Ажлын байр нэмэгдэж орон нутгийн байгууллага барилгын засвар тохижилт шадаад үзэмж сайжирч үйлдвэрлэлийн орлого шинээр бий болно.	Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгөөр гадаададын төсөл хөтөлбөрүүд	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил, иргэд
3	ЗДҮАХ-ийн 2.2.2.3	Гэр ахуйн болон албан тасалгааны тавилгын жижиг цехийг ажиллуулж бүтээгдэхүүнийг борлуулалтанд дэмжлэг үзүүлнэ.	Модон эдлэлийн үйлдвэрлэлийн салбарт ажиллах хүчний тоо нэмэгдсэн байна.	Модон эдлэлийн жижиг үйлдвэрийг байгуулах, хөрөнгө оруулагчид хандсан байна.	СХС, Орон нутгийн төсөв, гадаададын төсөл хөтөлбөрүүд	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил, иргэд
4	ЗДҮАХ-ийн 2.2.2.4	Талх, нарийн боовны цехийг үйл ажиллагааг дэмжиж бүтээгдэхийг орон нутгийн зах зээлд гаргах	Талх, нарийн боовны цехийн тоо нэмэгдсэн байна	Сумандаа талх нарийн боовоо үйлдвэрлэж сумын өрхийн талхны хэрэгцээг хангадаг болсон байна.	Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгөөр	ЗДТГ, МЭҮТ Хувийн хэвшил
5	ЗДҮАХ-ийн 2.2.2.4	Цэвэр ус үйлдвэрлэх жижиг цехийг сум хөгжүүлэх сангаас дэмжиж ажилна.	Цех байгуулагдаж ажлын байр нэмэгдэнэ.	Цэвэр үйлдвэрлэж эхэлнэ.	Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгөөр	ЗДТГ, МЭҮТ Хувийн хэвшил
6	ЗДҮАХ-ийн 2.2.1.6	Арьс, шир, ээрмэл, сүлжмэл, нэхмэл, ажлын хувцасны болон төрөл бүрийн оёдлын үйлдвэрүүдийг үйлдвэрлэлийн төвд нэгтгэн ажиллуулж эхэлнэ.	Дэмжсэн иргэн, аж ахуйн нэгжийн тоо	Бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл нэмэгдсэн байна.	Сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгөөр, Хувийн хэвшил	Сумдын ЗДТГазар
Зорилт 3. Орон нутгийн брэнд бүтээгдэхүүнийг баталгаажуулах ажлыг зохион байгуулж, “ЭКО БҮРД БРЕНД” лого бүхий бүтээгдэхүүний цувралтай болно.						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.2.3.1	Үйлдвэрлэлийн төвийг “ЭКО БҮРД” брэнд бүтээгдэхүүний хөтөлбөртэй холбон бизнес инкубатор төсөлд хамруулах ажлыг эхэллүүлнэ.	Брэнд бүтээгдээний тоо нэмэгдсэн байна.	Сумын брэнд бүтээгдэхүүнээ сурталчилсан байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил,
2	ЗДҮАХ-ийн 2.2.3.4	“ЭКО БҮРД” брэнд бүтээгдэхүүний үзэсгэлэн худалдааг зохион байгуулна.	Брэнд бүтээгдээний тоо нэмэгдсэн байна	Брэнд бүтээгдэхүүнээ зах зээлд	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, МЭҮТ, Хуви йн хэвшил,

				боруулах сүлжээ бий болсон байна.		малчид, иргэд
3	ЗДҮАХ-ийн 2.2. 3.4	Бүтээгдэхүүнээ гадаад зах зээлд борлуулах боломжийн судалгааг үргэлжүүлэн хийнэ.	Брэнд бүтээгдэхүүнээ зах зээлд гаргах эхлэл тавигдана	Судалгааны анхан шатны ажил хийгдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил, малчид, иргэд
4	ЗДҮАХ-ийн 2.2. 3.4	“ЭКО БҮРД БРЕНД” лого бүхий сав баглаа боодлыг бий болгож бүтээгдэхүүнээ зах зээлд таниулах ажлыг үргэлжүүлнэ.	Брэнд бүтээгдэхүүнээ зах зээлд гаргах эхлэл тавигдана	Судалгааны анхан шатны ажил хийгдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил, малчид, иргэд
5	ЗДҮАХ-ийн 2.2.4.1, 2.2.4.3	Ахуй үйлчилгээний төвийн барилгыг үйлчилгээний зориулалтаар бүрэн ашиглаж эхэлнэ.	Стандартын шаардлага хангасан үсчин, гоо сайханч, гутал засвар, зурагчин зэрэг үйлчилгээнүүд ажиллаж эхэлсэн байна.	хувиараа бизнес эрхэлэгч нар үйл ажиллагаа явуулж эргэлтэнд оруулсан байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил, малчид, иргэд
6		Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний байгууллагуудад чанарын удирдлагын тогтолцоо” стандартыг нэвтрүүлэх				
7		Нутгийн брэнд бүтээгдэхүүнийг баталгаажуулах ажлыг зохион байгуулж, “ЭКО БҮРД БРЕНД” лого зах зээлд таниулах арга хэмжээг төр, хувийн хэвшлийн түншлэлээр хэрэгжүүлэх				

2.3. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЛБАР

Зорилт 1. Байгаль цаг уурын нөхцөлд зохицсон бэлчээрийн болон эрчимжсэн мал аж ахуйг хөгжүүлэн, бэлчээр ашиглалтыг сайжруулж, мал амьтны өвчний тандалт, хяналт, үйлчилгээний чанарыг сайжруулж, олон улсын зах зээлд өрсөлдөх чадвартай мал аж ахуйн салбарыг хөгжүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.4.1.1	Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийг хөнгөвчлөхөд чиглэсэн бага оврын техник технологийг нэвтрүүлэх ажлыг үргэлжлүүлнэ.	Нэвтрүүлсэн техник технологийн тоо	Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийг хөнгөвчлөхөд техник технологийн дэвшил гарсан байна.	Улс, орон нутгийн төсөв, ААНэгж, иргэдийн хөрөнгө	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил, малчид, иргэд
2	ЗДҮАХ-ийн 2.4.1.1	Малын чанар үйлдвэр угсааг сайжруулах тооноос чанарт шилжих бодлого барьж ажиллана.	Чанар, ашиг шим өндөртэй малын тоо	Малын чанар ашиг шим сайжирсан байна.	Улс, орон нутгийн төсөв, ААНэгж, иргэдийн хөрөнгө	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил, малчид, иргэд
3	ЗДҮАХ-ийн 2.4 1.4	Сумын хилийн цэсийн нарийвчлан тогтоох ажлыг хийнэ.	Зөрчлийн тоо	Зөрчлийг арилгасан байдал	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ

4	ЗДҮАХ-ийн 2.4.1.1	Сумын сайн малчдыг шалгаруулж хүндэтгэл үзүүлнэ	Шагнагдсан малчдын тоогоор	Малчдын урамшуулах тогтолцоо бүрдэнэ.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, МЭҮТ
5	ЗДҮАХ-ийн 2.4.1.1	Стандартын шаардлагад нийцүүлсэн мал нядалгааны төвийг байгуулна.	Өдөрт нядлах малын тоогоор	Малчид малаа борлуулах ажилд дэмжлэг болно	Хувийн хэвшлийн санхүүжилтээр	ЗДТГ, МЭҮТ
6	ЗДҮАХ-ийн 2.4.1.2	Эрчимжсэн аж ахуй байгуулах санал санаачлагыг дэмжиж ажиллана.	Хүчин чадлын хэмжээгээр	Эрчимжсэн МАА байгуулагдах эхлэл тавигдана.	Хувийн хэвшлийн санхүүжилтээр	ЗДТГ, МЭҮТ
7	ЗДҮАХ-ийн 2.4.1.3	Бэлчээрийн хамгаалалт, ашиглалтыг сайжруулах, бэлчээрийн олон наст ургамал тарих ажлыг дэмжиж ажиллана.	Хашсан, тарьсан талбайн хэмжээгээр	Бэлчээрийн ашиглалт сайжирна.	Хувийн хэвшлийн санхүүжилтээр	ЗДТГ, МЭҮТ
8		Бэлчээрийн хорион мэрэгч, үлийн цагаан оготной микробиологийн аргаар тэмцэх ажлыг зохион байгуулах га талбайд устгалын ажлыг зохион байгуулсан байна.	Төлөвлөгөөт арга хэмжээ бүрэн биелэсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ

Зорилт 2. Мал амьтны өвчний тандалт, хяналт, үйлчилгээний чанарыг сайжруулж, олон улсын зах зээлд өрсөлдөх чадвартай мал аж ахуйн салбарыг хөгжүүлнэ.

1	ЗДҮАХ-ийн 2.4.1.1	Мал эмнэлгийн 1 салбарыг шинээр байгуулж нийт 3 Мал эмнэлгийг тогтвортой дэмжиж ажиллана.	Хувийн мал эмнэлгийн тооны өсөлтөөр	Мал эмнэлгийн үйлчилгээний чанар сайжирсан байна.	Хувийн хэвшлийн санхүүжилтээр	ЗДТГ, хувийн хэвшил
2	ЗДҮАХ-ийн 2.4.1.1	Мал сүргийг эрүүлжүүлэх, сайжруулах” “Монгол мал” хөтөлбөрийг хэрэгжилтийг эрчимжүүлнэ.	Вакцинжуулалтад хамрагдсан малын тоогоор	60000 толгой малыг вакцинжуулалтад хамруулсан байна.	Улс, орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, хувийн мал эмнэлэг
3	ЗДҮАХ-ийн 2.4.1.3	Малын халдварт, гоц халдварт болон архаг халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, мал сүргийг эрүүлжүүлэх	10 төрлийн халдварт өвчнөөс мянган толгой малыг урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд хамруулсан байна.	Төлөвлөгөөт арга хэмжээ бүрэн биелэсэн байна	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ

Зорилт 3: Хоршоо нөхөрлөл, малчны бүлэг зэрэг, хөдөлмөрөө хорших санал санаачилгыг дэмжинэ.

1	ЗДҮАХ-ийн 2.4.3.1	Чехийн олон улсын байгууллагын чадавхижуулах төслийн оролцоотойгоор малчдын бүлэг, бүлгийн ахлагч нарыг чадавхижуулах сургалтанд хамруулна.	Эдийн засгийн болон менежментийн хувьд тогворжсон хоршоо нөхөрлөл, малчны бүлгүүдийн тоо нэмэгдсэн байна.	Олон гишүүнтэй хамтын хоршоо байгуулж, малчид хамтран ажиллах боломж бололцоо нэмэгдэнэ.	Орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөрийн хөрөнгө	ЗДТГ
---	-------------------	---	---	--	---	------

2	ЗДҮАХ-ийн 2.4.1.3	Хоршоодын үйлдвэрлэл эрхлэх саналыг дэмжиж, зээл олгох, мэргэжил арга зүйн зөвөлгөө өгөх, сургалтанд хамруулж, бүтээгдэхүүний борлуулах-зуучлах үйлчилгээ үзүүлж ашигтай ажиллах нөхцөлийг бий болгох	Хоршооны үйл ажиллагаа сайжирч гишүүдийн мэдлэг нэмэгдсэн байна.	Хоршооны эдийн засгийн боломж сайжирна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
Зорилт 4. Услагаатай тариалан, хөрс хамгаалах, техник технологийн дэвшлийг нэвтрүүлж, хүнсний болон үрийн буудай, төмс хүнсний ногооны дотоодын хэрэгцээг хангах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.4.6.1	Боригдойд үр тариа, хүнсний нарийн ногоо, эрт ургацын хүнсний ногоо, малын тэжээл тариалах малчдын бүлгийн оролцоог идэвхжүүлнэ.	Боригдойн усалтын системийг ашиглаж, тариалалт хийж, газар тариалангийн салбарт ажиллах ажлын байр нэмгдэнэ.	Боригдойн усалтын системийг ашиглаж, тарих таримлын нэр төрөл олширч гагаас авах ургацын хэмжээ, ажилчдын тоо нэмэгдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв, ААНэгж, иргэдийн хөрөнгө	ЗДТГ, МЭҮТ, Хувийн хэвшил, иргэд
2	ЗДҮАХ-ийн 2.4.6.2	Сумын төвийн өрхийн хүлэмжний болон талбайн тариаланг дэмжиж ажиллана.	Баригдсан хүлэмжний тоогоор	Хүнсний ногооны тариалалт өснө	Хувийн хэвшил	ЗДТГазар
3	ЗДҮАХ-ийн 2.4.4.1	Төсвийн хөрөнгөөр худалдан авч байгаа хүнсний бүтээгдэхүүнд орон нутагт үйлдвэрлэгдсэн төмс, хүнсний ногоог худалдан авч, нийлүүлэх ажлыг үргэлжлүүлнэ.	Бүтээгдэхүүн нийлүүлсэн үйлдвэрлэгчдийн тоогоор	Орон нутгийн үйлдвэрлэгчдийн борлуулалт нэмэгдсэн байна.	ААНэгж, иргэдийн хөрөнгө, орон нутгийн төсөв	төсөвт байгууллагууд
4	ЗДҮАХ-ийн 2.4.6.3	Суманд тариалсан төмс хүнсний ногоог хадгалдаг зоорьны асуудлыг шийдвэрлэх	Зоорийг ашиглалтанд оруулсан байна.	Суманд тариалсан төмс хүнсний ногоог хадгалдаг зоорьтой болсон байна.	Хувийн хэвшлийн санхүүжилтээр	ЗДТГ, МЭҮТ
2.4. ХОТ БАЙГУУЛАЛТ, ДЭД БҮТЭЦ, ТЭЭВЭР ЛОЖИСТИК						
Зорилт 1. Орон нутагтаа тав тухтай орчин, нөхцөлд ажиллаж амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.1	Сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөг эцэслэн боловсруулан батлуулж, хэрэгжүүлэн ажиллана.	Сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний ижб бүрдэл	Сумын хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөө хийгдсэн байна.	Орон нутгийн хөгжлийн сан	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.7	1 ба 4 багуудыг үүрэн холбооны сүлжээтэй болгох ажлыг хэрэгжүүлнэ.	Үүрэн холбооны сүлжээтэй болсон байна.	Ард иргэдийн мэдээл авах боломж нэмэгдэнэ	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.8	Соёлын төвийн үүд хэсгийг засварлаж ЗДТГ-ийн урд машины зогсоол хийнэ.	80*80 харьцаатай талбай болно.	Орон нутагтаа тохь тухтай амьдрах нөхцөл бүрдэнэ	Орон нутгийн хөгжлийн сан	ЗДТГ
4	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.7	Сумын төвийн гэрэлтүүлгийг нэмэгдүүлэх, засварлах	3 хэсэгт иж бүрдэл камертай болно	Гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх нөхцөл	Орон нутгийн хөгжлийн сан	ЗДТГ

				бүрдэнэ.		
5	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.9	Соёлын төв, төв складын гадна фасадыг засварлана.	Орчин орчин	Багийн төв өргөжих боломж бүрдэнэ	Орон нутгийн хөгжлийн сан	ЗДТГ
6	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.8	Үйлдвэрлэлийн төвийн барилгын дээвэр орчин нөхцлийг сайжруулна.	Үйлдвэрлэл худалдаа эрхлэгчид ажлын байртай болно.	Стандарт нийцсэн ажлын байр бий болно.	Орон нутгийн хөгжлийн сан	ЗДТГ
7	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.2	Авто зам дээр замын тэмдэг, тэмдэглэгээ байрлуулах				
8	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.2	Аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаас зарласан “Тохижилт ногоон байгууламжийг сайжруулах жил”-ийн ажлыг төлөвлөгөөтэйгээр зохион байгуулах	Тохижилт ногоон байгууламжийн чиглэлээр сумын өмнө тулгамдаж байгаа асуудлыг тодорхойлон төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлсэн байна.	Төлөвлөгдсөн ажлууд бүрэн хийгдсэн байна.	Орон нутгийн хөгжлийн сан, иргэдийн хандив дэмжлэг	ЗДТГ
Зорилт 2. Сумын төвийн гудамж, хашаа, автозам, явган замын байгууламжийг бий болгох, шинээр бүтээн босгох						
1	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.2	Сумын төвд авто машины ... м зам, явган хүний м замыг шинээр барих	сумын төвд авто машинаас болж үүссэн газрын элэгдэл тодорхой хэмжээгээр буурах нөхцөл бүрдсэн байна.	төлөвлөгөөнд тусгагдсан зам баригдсан байна.	Орон нутгийн хөгжлийн сан, иргэдийн хандив дэмжлэг	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.2	Байгууллагуудын дээврийг будах, гаднах тохижилтонд дэмжлэг үзүүлнэ.	Байгууллагууд гаднах талаа тохижуулсан байна.	Сумын төвийн өнгө үзэмж сайжирна	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.2	“Эко Гудамж” төсөл боловсруулж, гэрэлтүүлгийн нэмэгдүүлэх	Гэрэлтэй гудамж, Хоггүй цэвэрхэн гудамж, эмх цэгцтэй гудамж	Сумын төвийн өнгө үзэмж сайжирна	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
4	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.2	“Цэгцтэй цэвэрхэн хашаа” хөтөлбөрийг боловсруулж хэрэгжүүлж эхлэнэ	Гэрэлтэй хашаа, Хоггүй цэвэрхэн хашаа, эмх цэгцтэй хашаа	Сумын төвийн өнгө үзэмж сайжирна	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
5	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.2	Гэр хорооллын гудамж талбайн өнгө үзэмжийг сайжруулах			Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
6	ЗДҮАХ-ийн 2.5.1.9	Сумын цэцэрлэгт хүрээлэнгүүдийн мод бутыг арчлан тордох цэцэрлэгч бэлтгэн ажиллуулах	цэцэрлэгч мэргэжлээр 1 хүн бэлтгэсэн байна.	цэцэрлэгт хүрээлэнг	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ

ГУРАВ. НИЙГМИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

Эрүүл мэнд, боловсрол, соёл, урлагийн ёс зүйт үйлчилгээг чухалчилж, хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлэн, нийгмийн хамгааллыг зорилтот бүлгүүдэд чиглүүлж, гэр бүлийг дэмжсэн бодлого, үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

3.1. ЭРҮҮЛ МЭНД

Зорилт 1. Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар хүртээмж, салбар дундын хамтын ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэн эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлгийн үзлэгийн хөдөө орон нутагт зохион байгуулж, эрүүл мэндийн салбарын нэгдмэл удирдлагыг хангаж, орчин үеийн оношилгоо, эмчилгээний тоног төхөөрөмжөөр бүрэн хангана.

1	ЗДҮАХ-ийн 3.1.1.8	Элэгний хатуурал, хорт хавдраас сэргийлэх “Элэг бүтэн–Монгол” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх /15-39 нас, 66-аас дээш нас /	Хүн амыг вируст хепатитийн өвчлөлөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг эрчимжүүлэх арга хэмжээний тоогоор	Элэгний өвчлөлийн эрт илрүүлгийн хувь нэмэгдэж, хүндрэл нас баралт буурсан байна	Улсын төсөв	СЭМТ, ЭМГазар, БОЭТ
2	ЗДҮАХ-ийн 3.1.1.9	Иргэдийг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэг шинжилгээнд жилд нэг удаа хамруулах ажлыг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх	Үе шат, үзлэгт хамрагдсан хүний тоогоор	Өвчний эрт илрүүлэлт нэмэгдсэн байна.	Улсын төсөв	СЭМТ, ЭМГазар, БОЭТ,
3	ЗДҮАХ-ийн 3.1.4.2	Сумын эрүүл мэндийн төвд багцад тусгасан лабораторийн шинжилгээний урвалж оношлуураар хангах	лабораторийн шинжилгээний урвалж оношлуурын тоогоор	Онош тодруулах ажил чанартай хийгддэг болно	Улсын төсөв	СЭМТ, ЭМГазар, БОЭТ,
4	ЗДҮАХ-ийн 3.1.2.2	Халдварын бус өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, малчдын бүлгийг эмийн сангийн иж бүрдлээр хангах ажлыг дэмжиж ажиллана.	Эмийн сантай болгосон малчдын бүлгийн тоогоор	Халдварын бус өвчний дуудлага багасна.	Төсөл хөтөлбөр,	Сумын ЭМТ, ЭЭС
5	ЗДҮАХ-ийн 3.1.1.7	Сумын нийгмийн эрүүл мэндийн салбар зөвлөлийн үйл ажиллагааг идэвхижүүлэх, нэгдсэн удирдлага зохион байгуулалтаар хангах	Сумын эрүүл мэндийн төвийн үйлчилгээний ахисан түвшингээр	Иргэдийн эрүүл мэндийн боловсрол, өвчлөл буурсан байна.	Хандив тусламжаар	СЭМТ, ЗДТГазар
6	ЗДҮАХ-ийн 3.1.1.7	Нийгмийн эрүүл мэндийн асуудлаар хүүхэд, насанд хүрэгчдэд зориулсан цогц хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	Тодорхой байгууллага, иргэд, гэр бүл, хамт олны үр дүнтэй бүтээлч харилцаа, зохион байгуулсан ажлын тоогоор	Иргэдийн эрүүл мэндийн боловсрол, өвчлөл буурсан байна. .	Төсөл хөтөлбөр	ЗДТГазар Сумын ЭМТ
7	ЗДҮАХ-ийн 3.1.1.2	Эмч, мэргэжилтнүүдийг Аймгийн БОЭТ, УБ дах Нэгдсэн 1-р эмнэлэг, Монг эм эмнэлэгт богино хугацааны чадавхижуулах сургалтад хамруулах, сайн туршлагыг судлуулах арга хэмжээг зохион байгуулах	Эмч мэргэжилтний хангамж мэргэжил дээшлүүлсэн мэргэжилтний тоогоор	Эмч сувилагчдын ур чадварыг дээшлүүлж, эмчилгээ үйлчилгээний чанар сайжирна.	Орон нутгийн төсөв	Сумын ЭМТ
8	ЗДҮАХ-ийн 3.1.5.1	Эх, хүүхдийн тусламж үйлчилгээний хүртээмж, чанарыг	Тусламж хүртсэн үйлчлүүлэгчдийн	Эх хүүхдийн өвчлөл буурна.	Орон нутгийн төсөв	Сумын ЭМТ, ЗДТГ

		сайжруулах цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	тоо сэтгэл ханамжаар			
9	ЗДҮАХ-ийн 3.1.1.5	Багийн эмч нарыг унаагаар хангаж багийн иргэд, малчдад үйлчлэх график гарган тогтмол үйлчлэх нөхцлийг бүрдүүлэх	Хүрч үйлчилсэн малчин өрхийн тоогоор	Иргэдийн өвчлөл буурна.	Орон нутгийн төсөв	Сумын ЭМТ
10	ЗДҮАХ-ийн 3.1.2.3	Халдварт өвчинтэй тэмцэх сумын дэд хөтөлбөрийг сумын ИТХурлаар батлуулж хэрэгжүүлж эхэлнэ.	Хөтөлбөр боловсрогдож батлагдсан байна.	Иргэдийн өвчлөл буурна.	Орон нутгийн төсөв	Сумын ЭМТ, ЗДТГ
11	ЗДҮАХ-ийн 3.1.5.1	Сумын эмзэг бүлийн болон суурь өвчтэй хүүхдүүдийг эрүүлжүүлэх чийрэгжүүлэх ажил зохион байгуулна.	Эрүүл болсон хүүхдийн тоогоор	Хүүхдийн өвчлөл буурна	Орон нутгийн төсөв	Сумын ЭМТ, ЭЭС
12	ЗДҮАХ-ийн 3.1.6.4	Эрүүл мэндийн даатгалын хөнгөлөлттэй үнээр үйлчилдэг эм олгох ажлыг хүртээмжтэй болгоход анхаарч ажиллана.	Эрүүл мэндийн даатгалтай эмийн талаарх иргэдийн мэдлэгийг нэмэгдүүлэх, мэдээлэл зөвлөгөө, сурталчилгааны ажлын тоогоор	Эрүүл мэндийн даатгалын хөнгөлөлттэй үнээр үйлчилдэг эмийн сангийн үйл ажиллагаа, эмийн мэдээлэл сайжирсан байна.	Хувийн хэвшлийн ЭЭС	ЭЭС
13	ЗДҮАХ-ийн 3.1.6.3	Сумын Эмийн эргэлтийн сангийн үйл ажиллагааг чанаржуулах арга хэмжээ авч ажиллана.	Гарсан зөрчил дутагдлыг бууруулах арга хэмжээний тоогоор	Эмийн эргэлтийн сангийн үйл ажиллагаа жигдэрч, сайжирсан байна.	Хувийн хэвшлийн ЭЭС	СЭМТ
14	ЗДҮАХ-ийн 3.1.1.4	Хуучин эмнэлэгийг сэргээн засах, уламжлалт эмнэлгийн чиглэлээр ашиглах ажлыг эхлүүлнэ.	Төсөл боловсрогдсон байна.	Хөрөнгө оруулагч тодорхой болсон байна.	Хувийн хэвшил	СЭМТ
15	ЗДҮАХ-ийн 3.1.1.9	Цэргийн насны залуучуудын эрүүл мэндийг сайжруулах	цэргийн насны эрчүүдийн эрүүл мэнд урьд жилийн дунджаас сайжирсан байна.		Орон нутгийн төсөв	СЭМТ

3.2. БОЛОВСРОЛ

Зорилт 1. Боловсролын чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, суралцагчдын авьяас, ур чадварыг хөгжүүлэн, үндэсний өв уламжлал, зан заншил, эх оронч сэтгэлгээ, амьдрах ухаанд бие даан суралцах хүүхдэд ээлтэй орчин нөхцөл нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

1	ЗДҮАХ-ийн 3.2.3.2	Сумын Засаг даргын нэрэмжит “Ирээдүйн инженерүүд” олимпиадыг зохион байгуулна..	Оролцсон хүүхдийн тоогоор	Сурлагын амжилт нэмэгдэнэ	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ,ЕБС
2	ЗДҮАХ-ийн 3.2.1.2	СӨББ, ЕБС-ийн хамран сургалтыг нэмэгдүүлэх талаарх бодлогын бичиг баримтыг боловсруулж хэрэгжүүлж эхэлнэ	Бодлогын бичиг баримт боловсруулагдсан байна.	Хамран сургалт сумын хэмжээнд 60%-д хүрнэ.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ,ЕБС ИТХ

3	ЗДҮАХ-ийн 3.2.2.1	Цэцэрлэг, ЕБС-ийн барилгын дээвэрт их засвар хийх	Сургуулийн дээврийг засварлах төсөл хийгдсэн байна.	Сургуулийн орчин нөхцөл сайжирна	Улсын төсөв	ЕБС, цэцэрлэг
4	ЗДҮАХ-ийн 3.2.2.1	ЕБС-ийн хичээлийн байранд их засвар хийх	Сургуулийн дээврийг засварлах төсөл хийгдсэн байна.	Сургуулийн орчин нөхцөл сайжирна .	Улсын төсөв	ЕБС
5	ЗДҮАХ-ийн 3.2.2.5	Сургуулийн номын сангийн орчин нөхцлийг сайжруулна	Стандартад нийцсэн тоног төхөөрөмжөөр хангагдсан байна.	Ном унших таатай орчин бүрдэнэ.	Орон нутгийн төсөв, хандив тусламж	ЗДТГ,ЕБС
6	ЗДҮАХ-ийн 3.2.2.5	Хичээллийн байр, дотуур байрны сургалт хүмүүжлийн орчин нөхцлийг сайжруулна	Стандартад нийцсэн танхимтай болсон байна. / гадаад хэл, мэдээлэл технологи/	Сургалт явуулах орчин бүрдэнэ.	Орон нутгийн төсөв, хандив тусламж	БСШУСЯ ЗДТГ ЕБС
7	ЗДҮАХ-ийн 3.2.6.4	Шилдэг анги кабинет байгуулах ажлыг эхлүүлнэ.	Багшийн тоогоор	Багш нарын ажиллах урам нэмэгдэнэ.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ,ЕБС СӨББ
8	ЗДҮАХ-ийн 3.2.2.2	Цэцэрлэгийн хүүхдийн сурах орчин, гадна, доторх тоглоом, сургуулийн сурагчийн ширээ сандлын хүрэлцээ хангамж чанарыг сайжруулах	Стандартын шаардлагад нийцсэн ширээ сандалтай болсон байна .	Суралцагсадын сурах орчин нөхцөл сайжирсан байна.	Улс, болон орон нутгийн төсөв, хандив тусламж	ЗДТГ,ЕБС
9	ЗДҮАХ-ийн 3.2.7.3	Албан бус, насан туршийн боловсролын хөтөлбөрийн дагуу 16-35 насны иргэдийн хэрэгцээнд нийцсэн сэдвээр 5 доошгүй удаа сургалт явуулах	Сургалтанд хамрагдсан иргэдийн тоо	Иргэд хэрэгцээт мэдлэг, боловсролоо тасралтгүй эзэмших боломж бүрдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв, Төсөл, хөтөлбөр	ЗДТГ, ЕБС
10		ЕБС-ийн хүүхдүүдийн ширээ сандлыг шинэчлэх	200ш ширээ сандлаар хангагдана.	хүүхдүүдийн сурах орчин сайжирсан байна.	Орон нутгийн төсөв, Төсөл, хөтөлбөр	ЗДТГ, ЕБС

3.3. СОЁЛ, УРЛАГ, СПОРТ

Зорилт 1. Соёлын байгууллагуудын мэргэжлийн боловсон хүчнийг нэмэгдүүлж, гадаад харилцааг өргөжүүлэн, соёл, урлагийн үйлчилгээг аялал жуулчлалтай холбон сурталчилж, нийтийн биеийн тамирыг хөгжүүлнэ.

1	ЗДҮАХ-ийн 3.3.1.3	Соёлын төвийн шинэ барилгын ажлыг дуусгаж ашиглалтанд оруулна.	250 хүний суудалтай Соёлын төвийн барилга баригдаж эхэлнэ	Шинэ соёлын төвтэй болно	байгууллагын төсөв	ЗДТГ,Соёлын төв
2	ЗДҮАХ-ийн 3.3.1.3	Сумын спорт залны ашиглалтыг сайжруулж бүсийн болон бооцоот тэмцээнүүдийг тогтмол явуулна.	Зохион байгуулсан тэмцээний тоо	Орчин бүрдсэн байна	байгууллагын төсөв,ОНХС	ЗДТГ, Соёлын төв
3	ЗДҮАХ-ийн 3.3.1.4	Спорт заланд биеийн тамирын техник хэрэгслэлтэй болгоно	спортын хэрэгслэлтэй болох	Хангагдсан байна	байгууллагын төсөв	ЗДТГ, Соёлын төв
4	ЗДҮАХ-ийн 3.3.1.9	Соёлын төвийг Ардын жүжигчин Ч.Долгорсүрэнгийн нэрэмжит болгох ажлыг шийдвэрлэнэ	Насны ой тэмдэглэлт тохиолдуулан хуулийн хүрээнд холбогдох газарт уламжлан дэмжлэг авах	Хуулийн дагуу хийгдсэн байна.	байгууллагын төсөв	ЗДТГ, Соёлын төв

5	ЗДҮАХ-ийн 3.3.1.10	Бүх төрийн клуб дугуйлангуудыг тогтмол хичээллүүлэх	Морин хуур ятга, ёочин, уртын дуу, ардын дуу, ардын болон спорт бүжгийн хамтлаг, заавал сурах 10 бүжиг заах	Дугуйлан хичээллэж 100 хувь биелсэн байна.	байгууллагын төсөв	Соёлын төв
6	ЗДҮАХ-ийн 3.3.1.11	Тэргүүний уншигч гэр бүл, хүүхэд, залуучуудыг шалгаруулах ажлыг жил бүр тогтмолжуулах	Хөтөлбөр гарган суртчилах	Бүрэн хийгдсэн шалгаруулалт явагдсан байна.	байгууллагын төсөв	Соёлын төв
7	ЗДҮАХ-ийн 3.3.1.13	Ардын уран зохиолч, Хөдөлмөрийн баатар, Төрийн шагналт яруу найрагч Д.Пүрэвдоржийн төрсөн өдрөөр "ХӨХ ҮНДЭСНИЙ ГАЛ" яруу найргийн улсын 3 дахь удаагийн уралдааныг явуулах	Улсын хэмжээнд зохион байгуулах	Сум орон нутгаа сурталчилна.	Хандив тусламжаар	Соёлын төв
8	ЗДҮАХ-ийн 3.3.2.4	Музей, цэцэрлэг хүрээлэн, хийдийн үйл ажиллагааг идэвхжүүлж байнгын ажиллагаатай болгоно.	Байнгын тогтмол үйл ажиллагаатай болсон байна.	Сум орон нутгаа сурталчилна.	байгууллагын төсөв	Соёлын төв
9	ЗДҮАХ-ийн 3.2. 2.2	Соёлын биет болон биет бус өвийг хадгалж, хамгаалах, өвлүүлэн уламжлуулах ажлыг зохион байгуулж соёлын өвийн цахим сан бүрдүүлэх	Цахим санд авсан өвийн тоогоор	Цахим сантай болсон байна.	хандив тусламж	ЗДТГ, Соёлын төв
10	ЗДҮАХ-ийн 3.3.4.1	Бүх насны иргэдийн спортоор хичээллэх сонирхлыг дэмжин дэмжиж ажиллана.	Бүх төрлийн спортын багуудыг бэлтгэн улс бүсийн уралдаан тэмцээнд оролцуулсан байна.	Амжилттай бэлтгэн оролцож шагналт байранд орсон байна.	байгууллагын төсөв, хандив тусламж	ЕБС, ЗДТГ, Соёлын төв.
11	ЗДҮАХ-ийн 3.3. 3.4	Их монгол аваргын, Улсын цолтны, Аймаг, сумын цолтны нэрэмжит барилдааныг зохион байгуулна.	Бөхийн барилдааны тоогоор	Монгол бөхийн спорт хөгжинө	Хандив тусламжаар	ЗДТГ, Сумын бөхийн холбоо
12	ЗДҮАХ-ийн 3.3.2.3	Монгол адууны өв соёлын баярын зохион байгуулна.	Зохион байгуулсан арга хэмжээний дүнгээр	Монгол адууны өв соёлыг хамгаална.	Хандив тусламжаар	ЗДТГ, Сумын уяачдын холбоо
13	ЗДҮАХ-ийн 3.3.2.3	Төв цэгийн галын тахилгын арга хэмжээг зохион байгуулна.	Зохион байгуулсан арга хэмжээний дүнгээр	Уламжлалт ёс заншил өвлөгдөнө.	Хандив тусламжаар	ЗДТГ, Соёлын төв
14	ЗДҮАХ-ийн 3.3.3.4	Сумын спортын холбоодын үйл ажиллагааг тогтмолжуулах	Шатрын холбоо байгуулагдана.	Үйл ажиллагаа нь тогтмолжсон байна.	Хандив тусламжаар	ЗДТГ
15	ЗДҮАХ-ийн 3.3.1.13	"Өвөрхангайн соёлын өдөр" арга хэмжээг зохион байгуулах	Арга хэмжээ зохион байгуулалтын өндөр түвшинд зохион байгуулагдсан байна.	Соёл урлагын үйлчилгээ авсан иргэдийн тоо нэмэгдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	Соёлын төв

3.4. ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ

Зорилт 1. Иргэдийн аж ахуй эрхлэх, орлогоо нэмэгдүүлэх үйл ажиллагааг дэмжих, ажиллах хүчний ур чадварыг дээшлүүлэх, ажил олоход хүндрэлтэй, хөдөлмөрийн зах зээлд өрсөлдөх чадвар сул байгаа хэсэг бүлгийг дэмжих замаар ажилгүйдэл, ядуурлыг бууруулж, хүн амын амьжиргааны түвшинг нэмэгдүүлнэ.

1	ЗДҮАХ-ийн 3.4.1.2	“ Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих хөтөлбөр” –ийг орон нутаг хэрэгжүүлнэ.	Шинээр бий болсон ажлын байрны тоо 5-аас доошгүй	Шинээр ажлын байр бий болж иргэдийн амьжиргаа дээшилсэн байна.	ХЭДСан, ЖДҮХСан, СХСан	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 3.4.1.3	Төсөл хөтөлбөр, хөнгөлөлттэй зээлийн дэмжлэгээр 25 шинэ түр ажлын байр, 10 байнгын ажлын байр бий болгоно	Шинээр бий болсон ажлын байрны тоо	Ажилгүйдэл, ядуурлын түвшин буурсан байна.	ХЭДСан	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 3.4.1.4	Иргэдийг өөрөө өөртөө ажлын байрыг бий болгоход чиглэсэн үйл ажиллагааг дэмжиж, албан бус хөдөлмөр эрхлэлтийн бүртгэл мэдээллийг сайжруулна	Дэмжигдсэн ажлын байрны тоогоор	Иргэдийг ажил орлоготой болоход бодит дэмжлэг үзүүлсэн байна.	орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
4	ЗДҮАХ-ийн 3.4.1.3	Жижиг дунд үйлдвэрийг хөгжүүлэх замаар ажлын байрыг нэмэгдүүлнэ	Дэмжсэн жижиг дунд үйлдвэрийн тоогоор	Ажлын байр бий болсон байна.	орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
5	ЗДҮАХ-ийн 3.4.1.3	Шинээр ажлын байр олноор бий болгосон, тогтвортой үйл ажиллагаа явуулж ажлын байраа хадгалан сумын эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд хувь нэмрээ оруулж буй аж ахуйн нэгжүүдийг дэмжих бодлого баримтлах				
6	ЗДҮАХ-ийн 3.4.2.4	Хөдөлмөрийн хөлсний бүрэн олголтын байдалд хяналт тавих чиглэлээр орон тооны бус зөвлөл байгуулан ажиллуулах				

3.5. ХҮҮХЭД, ГЭР БҮЛ, ЗАЛУУЧУУД, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ

Зорилт 1. Нийгмийн дэмжлэг тусламж зайлшгүй шаардлагатай зорилтот өрх, иргэдэд нийгмийн хамгааллын үйлчилгээг түргэн шуурхай хүргэж нийгмийн амьдралд идэвхтэй оролцох боломж нөхцөлийг бүхий талаар бүрдүүлнэ.

1	ЗДҮАХ-ийн 3.6.1.3	Сурагчдын авъяас чадварыг нээн хөгжүүлэх цогц сургалтыг зохион байгуулж эхэлнэ	Сургуулийн дунд ахлах ангийн сурагчид бүрэн хамрагдсан байна	Иргэдийн сэтгэлгээ өөрчлөгдсөн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЕБС. Ажлын хэсэг
2	ЗДҮАХ-ийн 3.6.1.2	Хуучин соёлын төвийг хүүхэд өсвөр үеийнхний эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн төрөл бүрийн дугуйлан секц хичээллэх, хүмүүжил төлөвшлийн чиглэлээр сургалт мэдээллийн олон талт ажиллагаа явуулах “Хүүхэд залуучуудын хөгжлийн төв” болгон өөрчлөж үйл ажиллагааг эхэллүүлнэ.	Хүүхдийн ордонд зохион байгуулсан арга хэмжээнд хамрагдсан иргэдийн тоо	Хүүхэд залуучуудын хөгжлийн төв бий болж хүүхдүүдийн хөгжих таатай орчин бүрдэнэ.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 3.5.1.1	“Залуучуудын хөгжлийг дэмжих дэд хөтөлбөр”-ийг орон хэрэгжүүлэх	Хүүхэд залуучуудын төвд болсон сургалт мэдээллийн тоо, хамрагдсан иргэдийн тоо	“Хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн төв” байгуулагдаж үйл ажиллагаа явуулж хэвшсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
4	ЗДҮАХ-ийн 3.5.1.3	Хүүхэд, залуучуудын чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх зорилгоор спорт тоглоомын талбай бүхий цэцэрлэгт хүрээлэн байгуулах ажлыг эрчимжүүлнэ.	Тоглоомын талбайн тохижилтын байдлаар	Тоглоомын талбай байгуулагдсан байна.	Төсөл хандив	ЗДТГ

5	ЗДҮАХ-ийн 3.5.2.3	Залуучуудын чуулга уулзалт, урлаг спортын бага наадмыг зохион байгуулах	Чуулга уулзалт, урлаг спортын наадамд оролцсон хүүхдийн тоогоор	Чуулга уулзалтууд амжилттай зохион байгуулагдсан байна.	Орон нутгийн төсөв, ТББ-уудын төсөв, хандив	сумын залуучууны н холбоо
6	ЗДҮАХ-ийн 3.6.1.3	Ахмадын өргөөний үйл ажиллагааг дэмжин ажиллах	Ахмадын өргөөний ажилласан өдөр, үйлчилүүлсэн ахмадын тоогоор	Ахмадуудын чөлөөт цагийг үр бүтээлтэй өнгөрүүлнэ.	Орон нутгийн төсөв, ТББ-уудын төсөв, хандив	ЗДТГ
7	ЗДҮАХ-ийн 3.5.1.1	Хүүхдийн өөрөө удирдах байгууллагын үйл ажиллагааг дэмжих	Дэмжигдсэн клуб, байгууллагын тоогоор	Хүүхдийн хөгжилд тус дэм болно	Орон нутгийн төсөв, ТББ-уудын төсөв, хандив	ЗДТГ, ЕБС
8	ЗДҮАХ-ийн 3.6.1.4	Хүүхэд, залуучууд, ахмадын залгамж холбоо өвлөн сургах, шавилан сургах арга хэмжээг өрнүүлнэ.	Гурван үеийн холбоос бүрдсэн тоогоор	Хүүхдийн нийгмийн нэмэгдэнэ. хөгжилд оролцоо	Орон нутгийн төсөв, ТББ-уудын төсөв, хандив	ЗДТГ, ЕБС
9	ЗДҮАХ-ийн 3.6.1.4	Зорилтот бүлгийн хүүхдүүдийн хөгжил хамгаалалын бодлогыг тусгайлан хэрэгжүүлнэ.	Хамрагдсан хүүхдийн тоогоор	Хүүхдийн хамгаалалын хөгжил хэрэгжинэ. бодлого	Орон нутгийн төсөв, ТББ-уудын төсөв, хандив	ЗДТГ
10	ЗДҮАХ-ийн 3.6.1.4	Хүүхдэд ээлтэй орон нутаг хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	Тусгай төлөвлөгөө гарган хэрэгжүүлнэ, төлөвлөгөөний биелэлтээр	Хүүхдэд ээлтэй орчин нөхцөл бүрдсэн байна.	Улс, орон нутаг, олон улсын төсөв, иргэдийн санал санаачлагаар	ЗДТГ

Зорилт 2. Малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийг нийгмийн даатгалын сайн дурын даатгалд жилд нэг удаа хамрагдах боломжийг хэрэгжүүлж, нийт иргэдийг эрүүл мэндийн даатгалд бүрэн хамруулах

1	ЗДҮАХ-ийн 3.6.2.1 дэх заалт	Малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийг нийгмийн даатгалд хамрагдалтыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн сургалт сурталчилгааг эрчимжүүлэх	Даатгуулагчдын тооны өсөлтөөр	Иргэдийн нийгмийн баталгаа хангадаж, сэтгэл ханамж дээшилсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 3.6.2.1 дэх заалт	Малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийг эрүүл мэндийн сайн дурын даатгалд жилд 1 удаа хамрагдах боломжийг хэрэгжүүлж, нийт иргэдийг эрүүл мэндийн даатгалд хамруулах	Даатгуулагчдын тоо, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлогын төлөвлөгөөний биелэлтийн хувиар	Өмнөх оны түвшинээс малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн эрүүл мэндийн даатгалын хамралт 2%-аар нэмэгдсэн байна	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ

ДӨРӨВ. ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГЫН ЗОРИЛГО, ТЭРГҮҮЛЭХ ЗОРИЛТУУД

Хууль нэг мөр хэрэгждэг, хүн бүрт төрийн үйлчилгээ эрх тэгш, шударга үйлчилдэг, итгэл хүлээсэн хүний эрхийн мэдрэмжтэй, шударга ёсны засаглалыг бэхжүүлэх зарчмыг баримтална.

4.1. ТӨРИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Зорилт 1. Төрийн албан хаагчдын хариуцлагыг нэмэгдүүлж, мэргэжлийн мэдлэг, ур чадварын хувьд шаардлага хангахгүй хариуцлага алдаж, ёс зүйн алдаа гаргасан төрийн албан хаагчдад хууль журмын дагуу хариуцлага тооцож, төрийн үйлчилгээг иргэдээр үнэлүүлэх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 4.1.1.1	“Төрийн албан хаагчийн манлайлал, ажлын хариуцлагыг өндөржүүлэх тухай” албан даалгаврын хэрэгжилтийг эрчимжүүлж, төрийн үйлчилгээний чанарыг сайжруулна.	төрийн албан хаагчдын өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлт, сахилга хариуцлагын бодит гүйцэтгэлийн хувиар	төрийн байгууллагуудын үйлчилгээний чанар, хүртээмж дээшилсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 4.1.1.2	ЗДТГ-ын барилгат их засвар хийж тоног төхөөрөмжийг шинэчлэх	Засвар хийгдсэн байна.	Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл сайжирсан байна.	Улс, болон орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 4.1.4.1	Бүх шатны төрийн албан хаагчдыг чадавхижуулах, сургалт, зөвлөгөөнд хамруулна.	Сургалтанд хамрагдсан ажилтны тоогоор	Төрийн албан хаагчдын мэдлэг, ур чадвар дээшилж, ажлын бүтээмж нэмэгдэнэ	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
4	ЗДҮАХ-ийн 4.1.4.2	Төрийн байгууллагуудын туршлага солилцох уулзалтууд зохион байгуулах	Нэвтрүүлсэн тэргүүн туршлагын тоогоор	Иргэдэд үйлчлэх таатай орчин нөхцөл бүрдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
5	ЗДҮАХ-ийн 4.1.7.2	“Иргэдтэй уулзах өдөр”, “Нээлттэй хаалганы өдөр” арга хэмжээг баг, төсвийн байгууллага, албадын түвшинд зохион байгуулах	Зохион байгуулсан арга хэмжээ хамрагдсан хүний тоогоор	Төрийн үйлчилгээг иргэдэд түргэн, шуурхай, чанартай, чирэгдэлгүй хүргэх бодлого хэрэгжинэ	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
6	ЗДҮАХ-ийн 4.1.1.1	Төрийн байгууллагуудын ажил, үйлчилгээ, албан хаагчдын ажлын байрны чиг үүргийг ил тод болгож, ёс зүй – хариуцлагын тогтолцоог сайжруулна.	Баталгаажуулсан ажлын байрны тодорхойлолт	Иргэдэд хүрэх төрийн үйлчилгээ ил тод нээлттэй, хүртээмжтэй болно.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
7	ЗДҮАХ-ийн 4.1.3.2	Багийн дарга, эмч нарт ард иргэдэдээ хүрч үйлчлэх ажлын төлөвлөгөө гаргаж, унаагаар хангах	Малчин айл өрхийн тоо, багт ажилласан тоогоор	Иргэдэд хүрэх төрийн үйлчилгээ ил тод нээлттэй, хүртээмжтэй болно	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
8	ЗДҮАХ-ийн 4.1.1.2	Амжилттай ажиллаж буй төрийн албан хаагч, сурагчид, тамирчдыг урамшуулах журам боловсруулж хэрэгжүүлж эхлэх	Журам боловсруулагдсан байна .	Мэргэжилтны ажлын бүтээмж нэмэгдэнэ.	орон нутгийн төсөв, хандив тусламж	ЗДТГ, ИТХ
9	ЗДҮАХ-ийн 4.1.1.2	ЗДТГ-ын дээд давхарын вестюльд “хүндэтгэлийн булан” байгуулж үйлчлүүлэгчдэд таатай орчин нөхцөл бүрдүүлэхээр засварлаж тохижуулах	Хүндэтгэлийн булан байгуулж, үйлчлүүлэгчдэд үйлчлэх тохитой орчин бүрдсэн байна.	үйлчлүүлэгчдэд үйлчлэх таатай орчин бүрдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
Зорилт 2. Хяналт шинжилгээ үнэлгээ, дотоод аудитын үйл ажиллагааны үр дүнд суурилж төрийн байгууллагуудын үйлчилгээ болон менежментийг сайжруулах, хөрөнгө оруулалт, төсөл, хөтөлбөрийн эдийн засгийн үр ашгийг нэмэгдүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 4.1.8.1	Төрийн байгууллагуудын дотоод хяналтын багийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулах , хяналт шинжилгээний баг төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагаанд хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ хийх	дотоод хяналтын нэгж төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлаа бүрэн хийсэн байна. ,	Хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудит	Орон нутгийн төсөв	Төрийн байгууллагууд

			ХШҮ жилд 2 удаа .			
2	ЗДҮАХ-ийн 4.1.5.2	Иргэдийн өргөдөл, гомдол, хүсэлтийн дагуу төрийн зарим үйлчилгээ, төсөл, хөтөлбөр, сум хөгжүүлэх сан болон бусад сангийн зарцуулалт, хэрэгжилт, эргэн төлөлтөд хяналт үнэлгээ хийж, мэдээллийг ил тод болгох ажлыг үргэлжилүүлэх	Хяналт шинжилгээний үнэлгээний тоогоор	Иргэдийн өргөдөл гомдол цаг хугацаандаа шийдвэрлэгдсэн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 4.1.10.3	Иргэдэд зориулсан мэдээлэлийн цагийг 14 хоногт 1 удаа, сумын сонинг улиралд нэг удаа гаргаж хэвших	Сумын сонин -4, мэдээллийн цаг тогтмолжсон байна.	Иргэдэд мэдээлэл тогтмол хүрдэг болно	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
4	ЗДҮАХ-ийн 4.1.10.2	Мэдээлэлийн электрон самбар, соёлын төвийн цагаан хоолойг тогтмол цагт мэдээ дамжуулдаг болгох	Иргэдэд хүрэх мэдээлэл тогтмолжсон байна.	Иргэдэд мэдээлэл тогтмол хүрдэг болно	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
4.2.ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙ						
Зорилт 1.Иргэдийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх ажлыг иргэд, олон нийтийн эрэлт хэрэгцээнд нийцүүлэн зохион байгуулж, сум бүрт хууль зүйн туслалцааны бие даасан үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.						
1	ЗДҮАХ-ийн 4.2.3.1	Зөрчлийн тухай хууль болон бусад шинээр мөрдөх хуулийг хэрэгжүүлэх, хяналт тавьж ажиллах, үр дүнг тооцож сахилга хариуцлагыг өндөржүүлэх	Буурсан зөрчлийн тоогоор	Хуулийн хэрэгжилт сайжирна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, Цагдаагийн хэсэг
2	ЗДҮАХ-ийн 4.2.2.1	Гавьяат хуульч. Дээд шүүхийн дарга Д.Дэмбэрэлцэрэнгийн нэрэмжит Хууль зүйн сургалтын танхмын үйл ажиллагааг идэвхжүүлж сургалтын хөтөлбөр боловсруулж хэрэгжүүлнэ.	Танхмийн тохижилт	Бүсийн түвшинд хуулийн сургалт явуулах боломж бий болно	Хандив	ЗДТГ
3	ЗДҮАХ-ийн 4.2.4.1	“Архидалтгүй Өвөрхангай”, “Амар тайван –Аюулгүй өвөрхангай” хөтөлбөрийг эрчимжүүлнэ.	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтээр	Архидалтын улмаас нийгэмд учирч буй хор хөнөөл буурна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, Цагдаагийн хэсэг
4	ЗДҮАХ-ийн 4.2.4.2	Гэмт хэргийн гаралтыг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх ажлыг удирдлага, зохион байгуулалтаар ханган дэмжлэг үзүүлж ажиллана.	Гэмт хэргийн бууралтын тоогоор	Гэмт хэргээс урьдчилэн сэргийлэх төлөвлөгөөг хэрэгжүүлнэ.	Улс, орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, Цагдаагийн хэсэг
5	ЗДҮАХ-ийн 4.2.4.3	Гэмт хэрэг, зөрчилтэй тэмцэх урьдчилан сэргийлэх, нийгмийн хэв журам сахиулах ажилд иргэд байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлж, олон нийтийн эргүүл, малчид иргэдийн бүлэг байгуулж ажиллана.	Гэмт хэргийн бууралтын тоогоор	Олон нийтийн эргүүл тогтмол ажиллана. Малчдын бүлэг байгууллагдаж зохион байгуулалтанд орсон байна.	орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, Цагдаагийн хэсэг
6	ЗДҮАХ-ийн 4.2.4.2	Зам тээврийн осол, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх үйл ажиллагааг эрчимжүүлнэ.	Гэмт хэргийн бууралтын тоогоор	Авто тээврийн хяналтын тогтмол хийдэг болно.	орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, Цагдаагийн хэсэг
7	ЗДҮАХ-ийн 2.1	4.2 Хүний эрхийн боловсрол, мэдээллийг олон нийтэд түгээх, төрийн бус байгууллагуудтай хамтран ажиллах	Хүний эрхийн зөрчил буурна	Хүний эрхийн тухай хууль хэрэгжихэд дэмжлэг болно	орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, Цагдаагийн хэсэг

8	ЗДҮАХ-ийн 4.1.4.2	Төрийн байгууллагын ажлын зохион байгуулалт, архив, албан хэрэг хөтлөлтийн улсын үзлэгт бэлтгэх ажлыг зохион байгуулах	Стандарт зааврын хэрэгжилт хангагдсан байна.	Төрийн байгууллагуудын албан хэрэг хөтлөлт сайжирсан байна.	Орон нутгийн төсөв	Төрийн байгууллагууд
9	ЗДҮАХ-ийн 4.2 4.6	Гэр хороололыг камержуулах	камертай болсон байна.	гэр хороололд гардаг гэмт хэрэг зөрчил багассан байна.	орон нутгийн болон бусад төсөл хөтөлбөр	ЗДТГ
10	ЗДҮАХ-ийн 4.2 4.6	Сумын төвд хэрэгжүүлдэг дүрэмтэй болно.				
11	ЗДҮАХ-ийн 4.2 2.2	Хүний эрхтэй холбогдолтой хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ хийж, хөндлөнгийн хяналт тавих ажлыг төрийн бус байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлэх				
12	ЗДҮАХ-ийн 4.2 2.2	Хүний эрх, эрх чөлөө, иргэн, хуулийн этгээдийн хууль ёсны ашиг сонирхолд харшилсан шийдвэр гаргагчдад зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлэх, хүлээлгэх хариуцлагыг нэмэгдүүлэх				
4.3. ОНЦГОЙ БАЙДАЛ						
Зорилт 1. Гамшгаас хамгаалах хууль тогтоомжийг сурталчилах, хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулан, аврах бүлэг, гамшгаас хамгаалах алба, мэргэжлийн ангиудын сургалт, дадлагыг тогтмолжуулна.						
1	ЗДҮАХ-ийн 4.3.1.1	Сумын гамшгаас хамгаалах төлөвлөгөөг тодотгон батлуулж хэрэгжилтийг хангах	Төлөвлөлт хийгдэнэ.	Гамшгийн хохиролыг багасгах боломж бүрдэнэ.	орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
2	ЗДҮАХ-ийн 4.3.2.3	Гамшгаас хамгаалах бэлэн байдлын хангалтыг нэмэгдүүлэх	Нөөц эх үүсвэрийн дүнгээр	Шаардлагатай нөхцөл байдал үүссэн тохиолдолд хохирлыг арилгах, сэргээн босгох бэлтгэл бэлэн байдал хангагдана.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
3	АЗДҮАХ-ийн 4.1.7 дахь зорилт	Төр, улаан загалмайн байгууллагын хамтын ажиллагааг өргөжүүлэх	Хамтран хэрэгжүүлсэн ажлын тоогоор	Төр, улаан загалмайн байгууллагын хамтын ажиллагаа өргөжсөн байна.	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ, Улаан загалмайн нийгэмлэг
4	ЗДҮАХ-ийн 4.3.1.3	Үер усны эрсдэлтэй газруудад буусан айл өрхүүдийг нүүлгэн, аюулгүй бүсэд газар олгох зохион байгуулалтын арга хэмжээ авна.	Нүүлгэн шилжүүлсэн айлын тоогоор	Иргэд аюулгүй тайван орчинд амьдарна	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ
5	ЗДҮАХ-ийн 4.3.2.3	Галын аюулгүй байдлын үзлэг, сургалтыг байгууллага бүрт зохион байгуулах	Сургалт явуулсан байгууллагын тоо	Галын аюулгүй байдал хангагдана	Орон нутгийн төсөв	ЗДТГ